

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 février 2007

PROJET DE LOI

**modifiant la réglementation relative
à la délivrance du brevet d'invention
et au régime de taxes dues en matière
de brevets d'invention et en matière
de certificats complémentaires de protection**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE
L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET
CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES
MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE
PAR
M. Guy HOVE

SOMMAIRE

I. Exposé introductif	3
II. Discussion générale	7
III. Discussion des articles	11
IV. Votes	12

Documents précédents :

Doc 51 **2756/ (2006/2007)** :

- 001 : Projet de loi.
- 002 : Amendements.

Voir aussi :

- 004 : Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 februari 2007

WETSONTWERP

**tot wijziging van de regeling
betreffende de aflevering van
het uitvindingsoctrooi en het takssysteem
inzake uitvindingsoctrooien en inzake
aanvullende beschermingscertificaten**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Guy HOVE**

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Algemene bespreking	7
III. Artikelsgewijze bespreking	11
IV. Stemmingen	12

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2756/ (2006/2007)** :

- 001 : Wetsontwerp.
- 002 : Amendementen.

Zie ook :

- 004 : Tekst aangenomen door de commissie.

**Composition de la commission à la date du dépôt du rapport /
Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag :
Voorzitter / Président : Paul Tant**

A. — Membres titulaires/Vaste leden :

VLD Guy Hove, Pierre Lano, Georges Lenssen
PS Véronique Ghenne, Karine Lalieux, Sophie Pécriaux
MR Dominique Van Roy, Philippe Collard,
 Richard Fournaux
sp.a-spirit Magda De Meyer, Dalila Douifi, Koen T'Sijen
CD&V Trees Pieters, Paul Tant
Vlaams Blok Ortwin Depoortere, Jaak Van den Broeck
cdH Melchior Wathelet

B. — Membres suppléants/Plaatsvervangers :

Ingrid Meeus, Bart Tommelein, Luk Van Biesen, Ludo Van
Campenhout
Jacques Chabot, Valérie Déom, Camille Dieu, Eric Massin
Valérie De Bue, Robert Denis, Corinne De Permentier, Dominique
Tilmans
Anne-Marie Baeke, Philippe De Coene, Annemie Roppe, Greet Van
Gool
Simonne Creyf, Katrien Schryvers, Mark Verhaegen
Hagen Goyvaerts, Staf Neel, Frieda Van Themsche
Benoît Drèze, David Lavaux

C. — Membre sans voix délibérative/ Niet-stemgerechtigd lid :

ECOLO Muriel Gerkens

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
Vlaams Belang	: Vlaams Belang
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi
du n° de base et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral
(couverture verte)
CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte
rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique
traduit des interventions (avec les annexes)
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture
saumon)
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission
MOT : Motions déposées en conclusion d'interpellations
(papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode +
basisnummer en volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal
verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de
toespraken (met de bijlagen)
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN : Plenum
COM : Commissievergadering
MOT : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 24 janvier 2007.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

Le ministre souligne que le projet à l'examen vise un objectif double:

- fixer le régime légal applicable à l'opinion écrite sur la brevetabilité des inventions faisant l'objet d'une demande de brevet belge. Cette opinion écrite portera sur les questions de nouveauté, d'activité inventive et d'application industrielle;

- adapter le régime belge des taxes en matière de brevets et de certificats complémentaires de protection.

La Convention sur le brevet européen (CBE) prévoit un système européen centralisé de délivrance de brevets, qui permet aux déposants de faire l'économie des procédures nationales et d'obtenir une protection simultanée de leurs inventions dans tous les pays de l'Organisation européenne des brevets ou dans une partie de ceux-ci, au moyen d'une seule demande de brevet.

Dans les États contractants que le déposant désigne, les brevets européens déploient les mêmes effets que les brevets nationaux et sont en principe soumis au droit national dès le moment de leur délivrance par l'Office européen des brevets (OEB). L'OEB agit aussi en qualité d'administration chargée de la recherche internationale et d'administration chargée de l'examen préliminaire international au titre du Traité de coopération en matière de brevets (PCT).

L'OEB effectue en outre des travaux de recherche sur l'état de la technique dans le cadre des procédures nationales de délivrance de brevets pour le compte de certains États membres de l'Organisation, anciennement membres de l'Institut International des Brevets (IIB), parmi lesquels la Belgique.

Les offices nationaux de ces États, conscients de la difficulté de réunir une expertise suffisante à l'échelon national eu égard à la faible quantité de travail potentiel, n'ont pas développé de capacité d'examen des demandes de brevet et ont confié à l'OEB le soin de réaliser les travaux de recherche précités.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken op haar vergadering van 24 januari 2007.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De minister merkt op dat het voorliggende wetsontwerp een dubbel doel heeft:

- het wettelijk stelsel vast te leggen dat toepasselijk is op de schriftelijke opinie over de octrooieerbaarheid van uitvindingen waarvoor een Belgische octrooi-aanvraag wordt ingediend. Deze schriftelijke opinie heeft betrekking op nieuwheid, uitvinderswerkzaamheid en industriële toepasbaarheid;

- het Belgische stelsel van taksen inzake octrooien en aanvullende beschermingscertificaten aan te passen.

In het Europees Octrooiverdrag (EOV) is voorzien in een gecentraliseerd Europees systeem voor het verlenen van octrooien waardoor de aanvragers niet alle nationale procedures moeten doorlopen en ze door slechts één enkele octrooiaanvraag een gelijktijdige bescherming van hun uitvindingen kunnen bekomen in alle landen van de Europese Octrooiorganisatie of in een gedeelte ervan.

In de door de aanvrager aangeduide verdragsluitende staten hebben de Europese octrooien dezelfde uitwerking als de nationale octrooien en zijn ze in principe onderworpen aan het nationaal recht van zodra ze door het Europees Octrooibureau (EOB) worden verleend. Het EOB is ook de instantie die belast is met het internationale nieuwheidsonderzoek en met de internationale voorlopige beoordeling op basis van het Verdrag tot Samenwerking inzake octrooien (PCT).

Bovendien voert het EOB, voor rekening van bepaalde lidstaten van de Organisatie die voorheen lid waren van het Internationaal Octrooiinstituut (IOI), waaronder ook België, onderzoek uit naar de stand van de techniek in het kader van nationale procedures voor het verlenen van octrooien.

De nationale bureaus van deze staten, die zich bewust zijn van het feit dat het moeilijk is om op nationale schaal voldoende expertise te verenigen door de geringe hoeveelheid potentieel werk, hebben geen capaciteit uitgebouwd voor onderzoek van octrooiaanvragen en hebben het EOB de zorg toevertrouwd om de genoemde activiteiten inzake nieuwheidsonderzoek uit te voeren.

Pour chaque rapport de recherche établi par l'OEB, l'Office de la Propriété Intellectuelle verse à celui-ci une redevance égale au prix de revient moyen d'un tel rapport de recherche dont le montant est arrêté par le Conseil d'administration de l'Organisation européenne des brevets pour chaque exercice budgétaire.

Récemment, l'environnement juridique pour les déposants de demandes européennes et internationales a été considérablement modifié.

Depuis le 1er janvier 2004, les demandes internationales selon le Traité de coopération en matière de brevets (PCT) font l'objet d'un rapport de recherche internationale étendu.

La procédure internationale propose donc, en plus d'un rapport de recherche proprement dit, une «opinion écrite» concernant la brevetabilité de l'invention revendiquée. Le demandeur est ainsi informé au début de la procédure quant à ses chances d'obtenir un brevet et peut apprécier plus tôt l'opportunité de poursuivre son investissement dans l'obtention d'une protection par brevet.

D'autre part, à compter du 1er juillet 2005, l'OEB communique au déposant, en même temps que le rapport de recherche européenne, un avis indiquant si la demande et l'invention qui en fait l'objet semblent satisfaire aux exigences de la CBE.

Ce rapport de recherche européenne élargi vise à offrir à un stade précoce de la procédure un avis sur la brevetabilité de l'invention pour laquelle la protection est demandée. Cet avis - qui ne lie pas l'OEB - a pour but d'accroître l'efficacité de la procédure de délivrance en permettant au déposant de retirer sa demande en cours de procédure s'il apparaît que son invention n'est pas brevetable ou d'apporter des modifications à sa demande avant le début de l'examen quant au fond.

À la suite de la réforme des procédures internationale et européenne précitées, le Conseil d'administration de l'OEB a approuvé une adaptation des accords de coopération qui lient les États de l'ex-Institut international des Brevets à l'OEB afin de prévoir la possibilité pour l'Office européen des brevets de remettre un avis préliminaire pour les demandes nationales visées par ces accords de coopération.

Voor elk verslag van nieuwheidsonderzoek opgesteld door het EOB, betaalt de Dienst voor de Intellectuele Eigendom het Bureau een vergoeding die gelijk is aan de gemiddelde kostprijs van een dergelijk verslag van nieuwheidsonderzoek, waarvan het bedrag voor elk begrotingsjaar door de Raad van bestuur van de Europese Octrooiorganisatie wordt vastgesteld.

Recent werd de juridische omgeving voor Europese en internationale aanvragers aanzienlijk gewijzigd.

De internationale aanvragen worden sinds 1 januari 2004 ingevolge het Verdrag tot Samenwerking inzake octrooien (PCT) onderworpen aan een uitgebreid verslag van internationaal nieuwheidsonderzoek.

In de internationale procedure wordt dus voorgesteld om naast het eigenlijke verslag van nieuwheidsonderzoek een «schriftelijke opinie» te geven over de octrooieerbaarheid van de geclaimde uitvinding. Zo wordt de aanvrager bij het begin van de procedure geïnformeerd over zijn kansen om een octrooi te bekomen en kan hij al vroeger beoordelen of het aangewezen is om verder te investeren in de bescherming door een octrooi.

Anderzijds overhandigt het EOB vanaf 1 juli 2005 aan de aanvrager samen met het verslag van Europees nieuwheidsonderzoek een advies waarin wordt aangegeven of de aanvraag en de desbetreffende uitvinding blijken te voldoen aan de eisen van het EOv.

Dit uitgebreid verslag van Europees nieuwheidsonderzoek moet in een vroegtijdig stadium van de procedure een advies geven over de octrooieerbaarheid van de uitvinding waarvoor de bescherming wordt gevraagd. Dit advies, dat het EOB niet bindt, moet de doeltreffendheid van de verleningsprocedure verhogen door de aanvrager de mogelijkheid te bieden om zijn aanvraag in de loop van de procedure weer in te trekken, als blijkt dat zijn uitvinding niet octrooieerbaar is of om zijn aanvraag nog te wijzigen vóór het begin van het onderzoek ten gronde.

Naar aanleiding van de hervorming van de voornoemde internationale en Europese procedures, heeft de Raad van bestuur van het EOB een aanpassing van de samenwerkingsakkoorden, die de staten van het voormalige Internationale Octrooiinstituut aan het EOB verbinden, goedgekeurd, om het Europees Octrooi-bureau in staat te stellen een voorlopige beoordeling te geven van de nationale aanvragen, die in deze samenwerkingsakkoorden beoogd worden.

L'intérêt pour le déposant d'avoir, dès la phase de recherche, une information détaillée sur ses chances d'obtenir un brevet s'applique aussi au niveau des procédures nationales de ces États.

L'OEB retire, lui aussi, un avantage de cette situation: la transmission de l'opinion écrite à un stade initial de la procédure permet d'obtenir des demandes de brevet de meilleure qualité et encourage les retraits précoces. Ceci pourrait favoriser la célérité de la procédure de délivrance européenne.

L'accord de travail révisé concernant la Belgique, dont la modification entrera en vigueur le 1er janvier 2007, distingue deux situations en ce qui concerne la transmission d'une opinion écrite:

- pour les demandes de brevet constituant des premiers dépôts, c'est-à-dire ne revendiquant pas de priorité relative à un dépôt antérieur, l'OEB établit, dans le cadre de l'accord de travail, un rapport de recherche accompagné d'une opinion écrite concernant la question de savoir si l'invention semble nouvelle, si elle implique une activité inventive et est susceptible de faire l'objet d'une application industrielle;

- pour les demandes de brevet constituant des seconds dépôts, c'est-à-dire revendiquant la priorité d'au moins une demande antérieure, une option est offerte à l'Office de la Propriété Intellectuelle de choisir si, pour l'ensemble de ces demandes, le rapport de recherche d'antériorité doit être établi avec ou sans opinion écrite.

Le projet de loi à l'examen modifie la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention pour établir en droit belge un fondement juridique à la remise d'une opinion écrite. À défaut, une insécurité juridique serait créée pour les demandeurs de brevet belge mais également pour les tiers, concurrents du breveté, car les utilisateurs du système des brevets ne sauraient pas quel est le régime juridique applicable à l'opinion écrite.

Le projet de loi à l'examen a également pour objet d'adapter le régime belge des taxes en matière de brevets et de certificats complémentaires de protection.

Les modifications proposées visent à neutraliser la charge que représente pour le budget de l'État le relèvement du coût du rapport de recherche consécutif à la révision de l'accord de travail liant l'Organisation européenne des brevets et la Belgique et la diminution de la taxe de recherche payée par le déposant.

Het belang voor de aanvrager om al van in de onderzoeksfase gedetailleerde informatie te krijgen over zijn kansen op een octrooi, geldt ook voor de nationale procedures van deze staten.

Het EOB haalt zelf ook voordeel uit deze situatie: het doorgeven van de schriftelijke opinie in een beginstadium van de procedure leidt tot octrooiaanvragen van betere kwaliteit en tot aanmoediging van vroegtijdige intrekking van aanvragen. Hierdoor kan de Europese verleningsprocedure sneller verlopen.

Het herziene samenwerkingsakkoord inzake België, waarvan de wijziging in werking treedt op 1 januari 2007, maakt ten aanzien van het afleveren van een schriftelijke opinie een onderscheid tussen twee situaties:

- voor de octrooiaanvragen die een eerste indiening vormen, d.w.z. waarbij geen beroep wordt gedaan op voorrang met betrekking tot een eerdere indiening, stelt het EOB in het kader van de samenwerkingsovereenkomst een verslag van nieuwheidsonderzoek op vergezeld van een schriftelijke opinie over de vraag of de uitvinding nieuw lijkt, op uitvinderswerkzaamheid berust en industrieel toepasbaar is;

- voor octrooiaanvragen die een tweede indiening vormen, d.w.z. waarbij een beroep wordt gedaan op voorrang van minstens één eerdere aanvraag, wordt aan de Dienst voor Intellectuele Eigendom de mogelijkheid geboden om te kiezen of, voor het geheel van deze aanvragen, het verslag van nieuwheidsonderzoek met of zonder schriftelijke opinie dient te worden opgesteld.

Dit wetsontwerp wijzigt de wet van 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooiën om in het Belgische recht een juridische basis te creëren voor het overleggen van een schriftelijke opinie. Anders zal er voor de octrooi-aanvrager, evenals voor de derden, concurrenten van de octrooihouder, een juridische onzekerheid ontstaan omdat de gebruikers van het octrooisysteem niet zullen weten wat het juridisch regime is dat toepasbaar is op de schriftelijke opinie.

Dit ontwerp van wet heeft ook tot doel het Belgische stelsel van taksen inzake octrooiën en aanvullende beschermingscertificaten aan te passen.

De voorgestelde wijzigingen beogen de last op het staatsbudget als gevolg van de verhoging van de kosten van het verslag van nieuwheidsonderzoek naar aanleiding van de herziening van het samenwerkingsakkoord tussen de Europese Octrooiorganisatie en België, en als gevolg van de verlaging van de taks voor nieuwheidsonderzoek betaald door de aanvrager, te neutraliseren.

Pour ce faire, il est proposé de compenser l'intervention accrue de l'État par une augmentation du montant des taxes annuelles de maintien en vigueur des brevets et de certificats complémentaires de protection.

La législation belge prévoit actuellement trois types de taxes en matière de brevet:

- La taxe de dépôt de demande de brevet est acquittée par le déposant lors de toute demande de brevet.

- La taxe de recherche est acquittée par le déposant pour l'établissement du rapport de recherche sur l'intervention.

- La taxe annuelle de maintien en vigueur des brevets est perçue annuellement à partir de la troisième année à dater du dépôt de la demande de brevet.

La révision de l'accord de travail liant l'Organisation européenne des brevets et la Belgique a pour conséquence une augmentation des redevances payées à l'Organisation européenne des brevets pour l'établissement des rapports de recherche.

Par ailleurs, la Belgique est un des États membres de l'Organisation européenne des brevets qui perçoivent les montants les plus élevés au titre de la taxe de recherche. Cela contribue à la diminution du nombre de demandes de brevets belges.

Dans ce contexte, une adaptation plus large du régime belge des taxes en matière de brevets a été décidée afin de rendre le système belge des brevets plus accessible pour les entreprises et en particulier pour les petites et moyennes entreprises.

À cet effet, il est proposé de réduire la taxe de recherche payée par le déposant. La baisse du montant de la taxe de recherche pour le déposant rendra le système belge des brevets plus accessible pour les PME qui jouent un rôle important pour l'économie belge. L'attractivité renforcée du brevet belge participera en outre pleinement à la promotion de l'innovation, conformément aux objectifs fixés par la Stratégie de Lisbonne.

Les deux mécanismes décrits ci-dessus vont entraîner une augmentation de la charge de l'État. Afin de couvrir cette charge, il est proposé d'augmenter les taxes annuelles de maintien en vigueur des brevets et des certificats complémentaires de protection.

Hiertoe wordt voorgesteld om de verhoogde interventie van de Staat te compenseren door een verhoging van het bedrag van de jaartaksen voor het instandhouden van octrooien en aanvullende beschermingscertificaten.

In de Belgische wetgeving wordt onderscheid gemaakt tussen drie soorten taksen inzake octrooien:

- De indieningstaks die door de indiener moet worden betaald telkens wanneer hij een octrooi aanvraagt.

- De opzoekingsstaks wordt door de indiener betaald voor het opstellen van het verslag van nieuwheidsonderzoek aangaande de uitvinding.

- De jaartaks voor de instandhouding van octrooien wordt jaarlijks gekweten, vanaf het derde jaar te rekenen van de indieningsdatum van de octrooiaanvraag.

De herziening van het samenwerkingsakkoord tussen de Europese Octrooiorganisatie en België heeft de verhoging van de vergoedingen die aan de Europese Octrooiorganisatie worden betaald voor het opstellen van de verslagen van nieuwheidsonderzoek als gevolg.

Bovendien, is België één van de lidstaten van de Europese Octrooiorganisatie die de hoogste bedragen inzake taks voor nieuwheidsonderzoek int. Mede hierdoor neemt het aantal Belgische octrooiaanvragen af.

In deze context werd tot een bredere aanpassing van het Belgische takssysteem inzake octrooien besloten om het Belgische octrooiestelsel toegankelijker te maken voor de ondernemingen, en in het bijzonder voor de kleine en middelgrote ondernemingen.

Hiertoe wordt voorgesteld om de taks voor nieuwheidsonderzoek betaald door de aanvrager te verminderen. De daling van het bedrag van de taks voor nieuwheidsonderzoek voor de aanvrager zal het Belgisch octrooiestelsel toegankelijker maken voor de KMO's die een belangrijke rol spelen in de Belgische economie. De grotere aantrekkelijkheid van het Belgisch octrooi zal bovendien ten volle bijdragen aan de bevordering van de innovatie, in overeenstemming met de doelstellingen als bepaald door de Strategie van Lissabon.

De beide boven beschreven mechanismen gaan een hogere druk op de Staat met zich meebrengen. Om deze druk op te vangen wordt voorgesteld om de jaartaksen voor het instandhouden van octrooien en van aanvullende beschermingscertificaten te verhogen.

Cette augmentation peut s'appuyer sur les éléments suivants:

– Les montants perçus au titre de taxes de maintien en vigueur ont été modifiés pour la dernière fois en 1995 et n'ont pas été indexés depuis lors. Ils ne correspondent manifestement plus à l'avantage qui est retiré de l'existence du monopole d'exploitation qui se rattache au brevet et aux certificats complémentaires de protection.

– En outre, la Belgique figure parmi les pays membres de l'Organisation européenne des brevets qui ont des taxes de maintien en vigueur les plus faibles.

Compte tenu de ce qui précède, le projet de loi à l'examen propose d'opérer une augmentation:

– de 12% pour la 3ème à la 10ème annuité et pour la surtaxe relative à cette période;

– de 15% pour la 11ème à la 20ème annuité, pour les taxes en matière de CCP (certificats complémentaires de protection), et pour les surtaxes y relatives.

Au terme de la consultation du Conseil de la Propriété intellectuelle, le 16 juin 2006, les milieux concernés ont rendu un avis favorable sur les mesures contenues dans le projet de loi à l'examen.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

Mme Simonne Creyf (CD&V) fait observer que le projet de loi à l'examen comporte deux grandes parties:

– il prévoit la fourniture d'une opinion écrite lors du dépôt d'un brevet et ce, sur la base du Traité de coopération avec l'Office européen des brevets. Cette opinion écrite porte sur la brevetabilité des inventions qui font l'objet d'une demande de brevet (nouveau, application industrielle et activité inventive). Cette opinion écrite doit permettre au demandeur de se faire une meilleure idée de ses chances réelles d'obtenir un brevet.

– Il prévoit une augmentation de l'annuité due, pendant le délai de protection, sur un brevet, sur un certificat complémentaire de protection pour les médicaments ou sur un certificat complémentaire de protection pour les produits phytopharmaceutiques et ce, en contrepartie de la baisse de la taxe de recherche (cette dernière est annoncée, mais ne figure pas dans le projet de loi).

Deze verhoging kan gebaseerd worden op de volgende elementen:

– De als instandhoudingstaksen geïnde bedragen werden de laatste keer in 1995 gewijzigd en werden sindsdien niet meer geïndexeerd. Ze stemmen duidelijk niet meer overeen met het voordeel dat gehaald wordt uit het bestaan van het exploitatiemonopolie dat verbonden is aan het octrooi en aan de aanvullende beschermingscertificaten.

– Overigens, is België één van de lidstaten van de Europese Octrooiorganisatie met de laagste instandhoudingstaksen.

Rekening houdend met wat voorafgaat wordt in dit ontwerp een verhoging doorgevoerd:

– van 12% voor de 3de tot 10de jaartaks en voor de toeslag met betrekking tot deze periode;

– van 15% voor de 11de tot de 20ste jaartaks, voor de taksen van aanvullende beschermingscertificaten, en voor de toeslagen die daarop betrekking hebben.

Na afloop van de consultatie van de Raad voor de Intellectuele Eigendom van 16 juni 2006 hebben de betrokken milieus een positief advies uitgebracht over de maatregelen vervat in dit ontwerp.

II. — ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw Simonne Creyf (CD&V) wijst erop dat dit wetsontwerp twee grote delen heeft:

• Er wordt een schriftelijke opinie voorzien bij het indienen van een octrooi en dit op grond van het samenwerkingsverband met het Europees Octrooibureau. Die schriftelijke opinie peilt naar de octrooieerbaarheid van de octrooiaanvraag (nieuwheid, industriële toepasbaarheid en uitvinderswerkzaamheid). Deze schriftelijke opinie moet de aanvrager toelaten om een beter inzicht te verwerven in het feit of zijn aanvraag eigenlijk kans maakt.

– Er wordt voorzien in een stijging van de jaartaks die moet betaald worden gedurende de beschermingsstermijn verschuldigd op een octrooi, op een beschermingscertificaat op geneesmiddelen of op een beschermingscertificaat op gewasbeschermingsmiddelen en dit in ruil voor de daling van de taks inzake nieuwheidsonderzoek (dit laatste wordt aangekondigd, maar staat niet in het ontwerp)

Il est un fait établi que la Belgique enregistre de mauvais résultats en ce qui concerne le nombre de demandes de brevets, en particulier de la part des PME. Les principales raisons invoquées à ce sujet sont la complexité de la procédure, le peu de chances de réussite et les coûts qui en découlent.

Le nombre de demandes de brevets constitue pourtant un baromètre de l'évolution de la R&D dans un pays et la protection de celle-ci est cruciale en vue du développement économique. Les efforts visant à augmenter le nombre de demandes de brevets sont dès lors précieux.

L'intervenante demande si cette opinion écrite qui sera obligatoire et sera établie par l'Office européen des brevets entraînera un surcoût pour le demandeur. En effet, la taxe de recherche d'antériorité comprendra dorénavant également la taxe pour l'opinion écrite et connaîtra donc inévitablement une hausse. Quelle est en fait la part exacte prise en charge par l'État? Le ministre peut-il fournir des précisions à ce sujet?

La question est de savoir si, par suite de cette mesure, les PME de notre pays seront plus enclines à demander effectivement davantage de brevets. Il est réellement important de faire les efforts nécessaires à cet égard. L'opinion écrite permettra au demandeur de savoir plus rapidement si son invention est brevetable. En ce sens, cela permettra peut-être des retraits plus rapide, évitant ainsi des frais et des efforts inutiles ou entraînant les adaptations nécessaires du brevet. Il importe que l'opinion écrite ne soit pas contraignante.

Le ministre fait observer que la Belgique applique une taxe de recherche très élevée, parmi les plus élevées d'Europe, ce qui est bien entendu néfaste pour le nombre de demandes de brevets, en particulier pour les PME. Le ministre peut-il fournir des chiffres à ce sujet et préciser la position de notre pays, quant au niveau de la taxe, dans le contexte international?

C'est pourquoi il est également proposé de réduire la taxe de recherche et d'augmenter les taxes annuelles de maintien en vigueur des brevets, en vue d'inciter les PME à introduire davantage de demandes de brevets. Le ministre peut-il donner davantage d'informations au sujet de l'annonce selon laquelle la taxe de recherche serait réduite? Cette question est en effet réglée par arrêté royal. Pour quand la baisse est-elle prévue et quelle en est l'importance?

Het is een vaststaand feit dat België slecht scoort wat het aantal octrooiaanvragen betreft, zeker bij KMO's. Als belangrijkste redenen worden daar aangegeven: de ingewikkelde procedure, de geringe slaagkans en de daarmee gepaard gaande kosten.

Nochtans is het aantal octrooiaanvragen een graadmeter van de O&O-ontwikkeling in een land en is de bescherming ervan cruciaal voor de economische ontwikkeling. Inspanningen om het aantal octrooiaanvragen te verhogen zijn dan ook meer dan welkom.

De spreekster vraagt of die schriftelijke opinie die verplicht wordt en die zal worden uitgevoerd door het Europees Octrooibureau, een extra meerkost voor de aanvrager meebrengt. Immers de taks voor nieuwheidsonderzoek zal nu ook de taks voor de schriftelijke opinie gaan omvatten en zal dus onvermijdelijk stijgen. Wat wordt er eigenlijk exact ten laste genomen door de Staat? Kan de Minister dit verduidelijken?

De vraag is of deze ingreep de bereidwilligheid van de KMO's in ons land om effectief meer octrooien aan te vragen, zal vergroten. Het is echt belangrijk dat daarvoor de nodige inspanningen worden gedaan. De schriftelijke opinie zal de betrokkene sneller een inzicht geven over de vraag of zijn uitvinding octrooieerbaar is. In die zin zal het misschien sneller tot intrekkingen leiden, waardoor de nodige kosten en inspanningen worden vermeden of zal het leiden tot de nodige aanpassingen van het octrooi. Belangrijk is wel dat de schriftelijke opinie op zich niet bindend is.

De minister stelt dat België een zeer hoge taks inzake nieuwheidsonderzoek heeft, bij de hoogste van Europa, wat uiteraard nefast is voor het aantal octrooiaanvragen, zeker voor de KMO. Kan de Minister daarover de nodige cijfergegevens geven en de positie van ons land wat de hoogte van de taks in de internationale context betreft verduidelijken?

Daarom wordt ook voorgesteld om de taks inzake nieuwheidsonderzoek te laten dalen en de jaartaksen voor het instandhouden van het octrooi te laten stijgen, om zo een incentive te geven om het aantal octrooiaanvragen bij KMO's op te krikken. Kan de minister meer informatie geven over de aankondiging om de taks inzake nieuwheidsonderzoek te laten dalen. Dit wordt immers geregeld bij koninklijk besluit. Voor wanneer is de daling van de taks voorzien en met hoeveel?

Ces informations doivent nous permettre de juger si l'augmentation proposée des taxes annuelles est bien justifiée ou si elle est au contraire excessive. Une augmentation de la taxe annuelle à concurrence de 12% en moyenne entre la troisième et la dixième année et à concurrence de 15% en moyenne entre la onzième et la vingtième année est en soi considérable. Cela représente en tout état de cause un surcoût pour l'entreprise concernée.

Par ailleurs, la diminution de la taxe de recherche ne s'applique que pour l'avenir, alors que l'augmentation de la taxe annuelle est immédiate, ce qui signifie que les actuels titulaires de brevets, bien que n'ayant pas bénéficié de la diminution de la taxe de recherche, sont confrontés à une augmentation de la taxe annuelle: ils ont donc les inconvénients sans avoir les avantages. En effet, conformément à l'article 14, le nouveau tableau est également applicable aux brevets accordés avant l'entrée en vigueur de la loi. Cette mesure génère donc une source de revenus pour le Trésor.

Mme Creyf émet des objections concernant les articles qui autorisent le Roi à augmenter ou diminuer (mais il s'agira surtout d'augmenter) à concurrence de maximum 10% le montant de la taxe annuelle et des surtaxes par arrêté délibéré en Conseil des ministres. Elle se réjouit toutefois qu'à la suite de l'avis du Conseil d'État, l'adaptation doive tenir compte de l'inflation et de l'évolution observée dans les autres États membres de l'Organisation européenne des brevets. L'intervenante estime qu'il n'appartient pas au Roi de procéder à de telles adaptations. Elle met en garde contre des adaptations irréfléchies, hâtives et beaucoup trop fréquentes du montant de cette taxe annuelle. L'intervenante souhaite que les brevets restent accessibles, afin d'éviter un effet de rejet et un effet dissuasif. Quelles sont les personnes qui bénéficieront d'une diminution de la taxe annuelle à concurrence de 50%? De qui s'agit-il exactement? À quelle date les différents articles entreront-ils en vigueur?

En ce qui concerne le certificat complémentaire de protection pour les médicaments et le certificat complémentaire de protection pour les produits phytopharmaceutiques, Mme Creyf se demande à nouveau si le Roi a le pouvoir de modifier les taxes; elle se pose encore plusieurs questions:

Y a-t-il également, en l'espèce, une diminution des taxes - de la taxe de recherche appliquée aux brevets, par exemple? L'intervenante relève une augmentation

Dergelijke informatie moet toelaten om te oordelen of de stijging van de jaartaksen zoals ze hier worden voorgesteld, te rechtvaardigen zijn, dan wel te fors stijgen. Op zich is een stijging van de jaartaks voor het derde tot het tiende jaar met gemiddeld 12% en voor het elfde tot het twintigste jaar met gemiddeld 15%, aanzienlijk. Het betekent in ieder geval een meerkost voor de betrokken onderneming.

Daarnaast is het ook zo dat de daling van de taks inzake nieuwheidsonderzoek maar in de toekomst zal gelden, terwijl de stijging van de jaartaks onmiddellijk is, waarbij dus diegene die al een octrooi hebben geen daling hebben gekend van de taks inzake nieuwheidsonderzoek maar wel worden geconfronteerd met een stijging van de jaartaks: de huidige octrooi-bezitters krijgen dus wel de nadelen, maar genieten niet van de voordelen. Immers de nieuwe tabel is overeenkomstig artikel 14 ook van toepassing op octrooien die verleend zijn voor de inwerkingtreding van de wet. In die zin wordt de Staatskas dan ook gespijsd.

Mevrouw Creyf staat kritisch t.a.v. de artikelen die voorzien dat de Koning na overleg in de Ministerraad, het bedrag van de jaartaks en van de toeslagen kan verlagen of verhogen (maar het zal wel vooral gaan om verhogen), met maximaal 10%. Positief is wel dat de aanpassing, in gevolge het advies van de Raad van State enkel kan, door rekening te houden met de inflatie en met de evolutie in andere lidstaten van de Europese Octrooiorganisatie. Spreekster is van mening dat het eigenlijk niet aan de Koning is om dit zomaar te gaan doen en waarschuwt dan ook voor al te lichtzinnige, overhaaste en veel te frequente aanpassingen in de hoogte van deze jaartaks. Spreekster wenst de octrooien betaalbaar te houden om geen afstotings- en afschrikkingseffect teweeg te brengen. Voor welke personen wordt de jaartaks verminderd met 50%? Om wie gaat dit precies? Wanneer zullen de diverse artikelen in werking treden?

Wat het beschermingscertificaat voor geneesmiddelen en het beschermingscertificaat voor gewasbeschermingsmiddelen betreft, heeft mevrouw Creyf naast de identieke opmerking als hiervoor over de bevoegdheid van de Koning om de taksen te wijzigen, volgende vragen:

Dalen ook hier taksen, zoals bij de taks inzake nieuwheidsonderzoek voor octrooien? Spreekster stelt vast dat de jaartaksen fors stijgen (bv voor de eerste

conséquente des taxes annuelles (ainsi, la première taxe annuelle est passée de 515 euros à 590 euros et la cinquième, de 675 euros à 775 euros, ce qui est en soi déjà considérable).

La taxe à laquelle est soumise la demande d'un certificat complémentaire de protection s'élève actuellement à 200 euros. Cette taxe diminuera-t-elle? Une compensation est-elle également prévue, en la matière, pour l'augmentation des taxes annuelles?

Mme Creyf conclut que l'on ne peut faire fuir l'industrie des médicaments, qui est très active sur le plan des brevets, innove énormément et est une importante source d'emploi dans notre pays, en prévoyant des charges trop élevées sur leurs brevets. Il est nécessaire de faire preuve de prudence en la matière.

M. Pierre Lano (VLD) soutient le projet de loi. Le fait qu'une opinion écrite est donnée au niveau européen sur les demandes belges de brevet constitue une forme de simplification administrative, étant donné qu'ainsi, seules les demandes de brevet valables seront traitées plus avant. La diminution de la taxe de recherche entraînera une augmentation des demandes de brevets. Cela pourrait stimuler l'économie belge. L'intervenant plaide dès lors pour l'on adopte au plus vite le projet de loi.

Le ministre répond que le projet de loi résulte d'une préoccupation de l'OEB. Au fil des ans, l'OEB a constaté que les PME, surtout, éprouvent souvent des difficultés lors de la demande de brevets, et ce, contrairement aux grandes entreprises, essentiellement dans les secteurs chimique et pharmaceutique, qui bénéficient d'un bon cadre juridique en la matière. L'instauration de l'opinion écrite doit permettre aux PME de savoir rapidement si une invention est brevetable, ce qui permettra d'éviter des frais inutiles. Pour l'OEB, l'opinion écrite offre l'avantage qu'il ne devra plus traiter que les demandes de brevet sérieuses.

Le ministre souligne que l'opinion écrite ne donne pas lieu à une augmentation de la taxe de recherche, mais qu'elle entraîne au contraire une diminution de celle-ci de 887 euros à 300 euros (voir tableaux en annexe du projet de loi).

La taxe annuelle de maintien en vigueur ne constitue pas la contrepartie d'un service rendu et doit être considérée comme un impôt. C'est pourquoi les taxes annuelles doivent être réglées par la loi (voir les annexes au projet de loi). La taxe de recherche, par contre, doit

jaartaks van 515 euro naar 590 euro en voor de vijfde van 675 euro naar 775 euro, wat toch vrij aanzienlijk is).

De aanvraagstaks voor een aanvullend beschermingscertificaat bedraagt op dit ogenblik 200 euro. Zal die afnemen? Is hier ook een compensatie voor de stijging van de jaartaksen voorzien?

Mevrouw Creyf besluit dat de geneesmiddelenindustrie die heel actief is op het vlak van octrooien, veel aan innovatie doet en voor een belangrijke tewerkstelling in ons land zorgt, niet weggejaagd mag worden door al te hoge lasten op hun octrooien. De nodige voorzichtigheid is geboden.

De heer Pierre Lano (VLD) steunt het wetsontwerp. Het feit dat er op Europees niveau een schriftelijke opinie wordt gegeven voor Belgische octrooiaanvragen is een vorm van administratieve vereenvoudiging omdat het ervoor zorgt dat enkel valabele octrooiaanvragen verder zullen behandeld worden. De daling van de taks voor nieuwheidsonderzoek zal er toe leiden dat er meer octrooien zullen aangevraagd worden. Dit kan een stimulans betekenen voor de Belgische economie. De spreker pleit ervoor om het wetsontwerp dan ook zo snel mogelijk goed te keuren.

De minister antwoordt dat het wetsontwerp een uitvloeisel is van een bezorgdheid van het EOB. Het EOB heeft in de loop der jaren vastgesteld dat vooral KMO's vaak soms moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van octrooien dit in tegenstelling tot de grote bedrijven, vooral dan in de chemiesector en in de farmaceutische sector, die daarvoor goed juridisch omkaderd zijn. De invoering van de schriftelijke opinie moet ertoe leiden dat de KMO's snel weten of een uitvinding octrooieerbaar is waardoor nodeloze kosten worden vermeden. De schriftelijke opinie biedt voor het EOB het voordeel dat zij enkel serieuze octrooiaanvragen zal moeten behandelen.

De minister benadrukt dat de schriftelijke opinie geen verhoging van de taks voor nieuwheidsonderzoek veroorzaakt maar in tegendeel een vermindering van die taks van 887 euro naar 300 euro (zie tabellen in bijlage bij het wetsontwerp).

De jaartaks van instandhouding is geen compensatie voor geleverde diensten en moet worden beschouwd als een belasting. Daarom moeten de jaartaksen bij wet geregeld worden (zie bijlagen bij het wetsontwerp). De taks voor nieuwheidsonderzoek daarentegen is te be-

être considérée comme une redevance qui peut être réglée par arrêté royal.

Les tableaux comparatifs montrent que, de tous le pays affiliés à l'OEB, la Belgique est, à l'exception de la Turquie, celle qui prélève la taxe de procédure (taxe de recherche + taxe de dépôt) la plus élevée, soit 937 euros. Chez nos voisins, cette taxe n'atteint que la moitié de la nôtre, voire moins. La taxe annuelle de maintien des brevets en Belgique, vient à la septième place des plus légères taxations de tous les pays membres. Sur ce point également, la Belgique contraste singulièrement avec ses voisins (voir tableaux en annexe du projet de loi).

Selon le ministre, il est plus logique de diminuer la taxe de recherche et d'augmenter la taxe annuelle. Celui qui paie une taxe annuelle demande, en réalité, une prolongation de son brevet. La protection de brevet octroie *de facto* un monopole d'exploitation à son titulaire. La prolongation d'un brevet ne sera demandée que si c'est économiquement rentable. C'est pourquoi le ministre estime qu'il se justifie d'augmenter la taxe annuelle.

Pour certaines catégories de demandeurs et de titulaires de brevets, les taxes annuelles de maintien des brevets peuvent être réduites. Sur ce plan, le projet de loi à l'examen n'apporte aucune modification à la réglementation existante.

Mme Simonne Creyf (CD&V) s'accorde avec le ministre pour dire qu'il est plus logique de suivre l'exemple de nos voisins: à savoir, abaisser la taxe de recherche et augmenter la taxe annuelle. Une moindre taxe de recherche peut avoir un effet motivant pour les entreprises débutantes.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Art. 1er à 4

Les articles 1er à 4 ne donnent lieu à aucune observation, ni à aucun amendement.

Art. 4bis (nouveau)

Le gouvernement présente *un amendement* (n° 1 - DOC 51 2756/002) qui tend à insérer un article 4bis (nouveau). L'amendement vise à exécuter le Règlement (CE) n° 816/2006 concernant l'octroi de licences obligatoires pour des brevets visant la fabrication de produits pharmaceutiques destinés à l'exportation vers des

schouwen als een retributie die bij koninklijk besluit kan geregeld worden.

Uit de vergelijkende tabellen blijkt dat België van alle landen die aangesloten zijn bij de EOB, op Turkije na, het hoogste bedrag aan proceduretaksen (nieuwheids-onderzoek + indieningstaks) heft namelijk, 937 euro. In onze buurlanden bedraagt deze taks maar de helft of minder. De jaartaks voor de instandhouding van de octrooien is in België de zevende laagste van alle lidstaten. Ook hier staat België in schril contrast met zijn buurlanden (zie tabellen in bijlage bij het wetsontwerp).

Het is volgens de minister logischer om de taks voor nieuwheidsonderzoek te verlagen en de jaartaks te verhogen. Diegene die een jaartaks betaalt, vraagt eigenlijk een verlenging van zijn octrooi. Door de octrooi-bescherming heeft de houder de facto een exploitatiemonopolie. De verlenging van een octrooi zal alleen maar aangevraagd worden als het economisch rendabel is. Vandaar is het volgens de minister verantwoord om de jaartaks te verhogen.

De jaartaksen voor de instandhouding van de octrooien kunnen voor bepaalde categorieën van aanvragers en octrooihouders verminderd worden. Op dit vlak brengt het wetsontwerp geen wijziging aan de bestaande regelgeving.

Mevrouw Simonne Creyf (CD&V) gaat met de minister akkoord dat het logischer is om het voorbeeld van onze buurlanden te volgen: namelijk een lagere taks voor nieuwheidsonderzoek maar een hogere jaartaks. Een lagere taks voor nieuwheidsonderzoek kan motiverend zijn voor startende ondernemingen.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Art. 1 tot 4

Bij de artikelen 1 tot 4 worden geen opmerkingen geformuleerd, noch amendementen ingediend.

Art. 4bis (nieuw)

Er wordt *een amendement nr. 1* (DOC 51 2756/002) ingediend *door de regering* dat ertoe strekt een artikel 4bis (nieuw) in te voeren. Het amendement beoogt uitvoering te geven aan de Verordening (EG) nr. 816/2006 betreffende de verlening van dwanglicenties voor octrooien inzake de vervaardiging van farmaceutische

pays connaissant des problèmes de santé publique. Le Roi est habilité à déterminer l'autorité compétente et à fixer les exigences administratives.

Art. 5 à 13

Les articles 5 à 13 ne donnent lieu à aucune observation et ne font l'objet d'aucun amendement.

Art. 14

Le gouvernement présente un amendement n°2 (DOC 51 2756/002) visant à insérer un régime juridique applicable aux opinions écrites afférentes aux demandes de brevets déposées entre le 1er janvier 2007 et la date d'entrée en vigueur de cette loi.

Art. 15

L'article 15 ne donne lieu à aucune observation et ne fait l'objet d'aucun amendement.

IV. — VOTES

Articles 1er à 4

Les articles 1er à 4 sont adoptés à l'unanimité.

Art. 4bis (nouveau)

L'amendement n°1 insérant l'article 4bis (nouveau) est adopté à l'unanimité.

Art. 5 à 13

Les articles 5 à 13 sont adoptés à l'unanimité.

Art. 14

L'amendement n°2 est adopté à l'unanimité.

L'article 14, ainsi amendé, est adopté à l'unanimité.

producten voor uitvoer naar landen met volksgezondheidsproblemen. De Koning krijgt de machtiging om de bevoegde autoriteit en de administratieve voorschriften vast te leggen.

Art. 5 tot 13

Bij de artikelen 5 tot 13 worden geen opmerkingen geformuleerd, noch amendementen ingediend.

Art. 14

Er wordt een amendement nr. 2 (DOC 51 2756/002) ingediend door de regering dat ertoe strekt een juridische regeling in te voegen voor de schriftelijke opinies bij de octrooiaanvragen die tussen 1 januari 2007 en de inwerkingtreding van deze wet werden ingediend.

Art. 15

Bij artikel 15 worden geen opmerkingen geformuleerd, noch amendementen ingediend.

IV. — STEMMINGEN

Artikelen 1 tot 4

De artikelen 1 tot 4 worden eenparig aangenomen.

Art. 4bis (nieuw)

Amendement nr. 1 dat artikel 4bis (nieuw) invoegt, wordt eenparig aangenomen.

Art. 5 tot 13

De artikelen 5 tot 13 worden eenparig aangenomen.

Art. 14

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 14, zoals geamendeerd, wordt eenparig aangenomen.

Art. 15

L'article 15 est adopté à l'unanimité.

L'ensemble du projet de loi, ainsi amendé y compris les annexes, est adopté à l'unanimité.

*
* *

La commission marque également son accord sur les corrections légistiques proposées par le secrétariat des commissions.

Le rapporteur,

Guy HOVE

Le président,

Paul TANT

Art. 15

Artikel 15 wordt eenparig aangenomen.

Het gehele wetsontwerp, zoals geamendeerd, met inbegrip van de bijlagen, wordt eenparig aangenomen.

*
* *

De commissie gaat eveneens akkoord met de legistieke verbeteringen die werden voorgesteld door het commissiesecretariaat.

De rapporteur,

Guy HOVE

De voorzitter,

Paul TANT